

Mediji in
informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 68/20
Luxembourg, 11. junij 2020

Sodba v zadevi C-74/20
Transportes Aéreos Portugueses

Moteče vedenje letalskega potnika lahko pomeni „izredne razmere“, zaradi katerih je lahko prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine za odpoved ali veliko zamudo zadevnega leta ali naslednjega leta, ki ga opravi isti prevoznik z istim zrakoplovom

Vendar mora letalski prevoznik, da bi bil oproščen obveznosti plačila odškodnine, z ustreznimi ukrepi, ki jih sprejme takoj, ko je mogoče, zagotoviti spremembo poti potnikov z drugimi neposrednimi ali posrednimi leti, ki jih morda izvajajo drugi letalski prevozniki

Sodišče je v sodbi Transportes Aéreos Portugueses (C-74/19) z dne 11. junija 2020 pojasnilo pojma „izredne razmere“ in „ustrezni ukrepi“ v smislu Uredbe št. 261/2004¹ (v nadaljevanju: Uredba o pravicah letalskih potnikov). Tako je presodilo, da pod določenimi pogoji moteče vedenje potnika, zaradi katerega je bil zrakoplov preusmerjen, kar je povzročilo zamudo leta, pomeni „izredne razmere“ in da se lahko dejanski letalski prevoznik sklicuje na te „izredne razmere“, ki niso vplivale na odpovedani let ali na let z zamudo, temveč na prejšnji let, ki ga je izvedel isti prevoznik z istim zrakoplovom. Sodišče je tudi razsodilo, da to, da letalski prevoznik potniku spremeni pot z letom, ki ga izvaja sam in ki povzroči, da ta potnik prispe dan po prvotno predvidenem dnevu, ne pomeni „ustreznega ukrepa“, zaradi katerega bi bil ta prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine, razen če niso izpolnjeni določeni pogoji.

V postopku v glavni stvari gre za spor med potnikom in letalskim prevoznikom Transportes Aéreos Portugueses (TAP), ker je ta zavrnil izplačilo odškodnine temu potniku, čigar povezani let je ob prihodu na končni namembni kraj imel veliko zamudo. Letalski prevoznik je zavrnil odškodninski zahtevek, ker je bil vzrok zamude zadevnega leta moteče vedenje potnika na prejšnjem letu z istim zrakoplovom, zaradi katerega je bil zrakoplov preusmerjen, in ker je te razmere treba opredeliti kot „izredne“ v smislu Uredbe o pravicah letalskih potnikov,² zaradi katerih je bil prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine, določene v isti uredbi.³

Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (okrožno sodišče v Lizboni, Portugalska), ki je odločalo o zadevi, je dvomilo o pravni opredelitvi okoliščine, ki je bila vzrok te zamude, in sicer se je spraševalo, ali se letalski prevoznik lahko sklicuje na tako okoliščino, kadar ta ne vpliva na zrakoplov, s katerim je bil izveden zadevni let, temveč na prejšnji let tega zrakoplova, ter o ustreznosti ukrepov, ki jih je izvedel ta prevoznik.

V zvezi s tem je Sodišče opozorilo, da letalski prevoznik ni dolžan izplačati odškodnine potnikom, če lahko dokaže, da je do odpovedi leta ali zamude leta, ki je ob prihodu enaka ali daljša od treh ur, prišlo zaradi „izrednih razmer“, ki se jim ne bi bilo mogoče izogniti niti, če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi, in da je v primeru nastanka takih razmer izvedel vse položaju ustrezne ukrepe s tem, da je uporabil celotno osebje ter vsa materialna in finančna sredstva, ki jih je imel na voljo, da

¹ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

² Člen 5(3) Uredbe št. 261/2004.

³ Člen 5(1)(c) in člen 7(1) Uredbe št. 261/2004.

bi preprečil, da bi bil zadevni let zaradi teh razmer odpovedan ali imel veliko zamudo, ne da bi bilo od njega mogoče zahtevati, da privoli v nevzdržne žrtve glede na zmogljivosti svojega podjetja.

Na prvem mestu je Sodišče opozorilo, da je za „**izredne razmere**“ v smislu Uredbe o pravicah letalskih potnikov mogoče opredeliti dogodke, ki po svoji naravi ali vzroku niso neločljivo povezani z običajnim opravljanjem dejavnosti zadevnega letalskega prevoznika in na katere ta dejansko ni mogel vplivati, pri čemer sta ta pogoja kumulativna. Takšne razmere **lahko nastanejo zlasti v primeru tveganj, povezanih z varnostjo**.

Sodišče je po ugotovitvi, da **moteče vedenje potnika, zaradi katerega je prišlo do preusmeritve zrakoplova, dejansko ogroža varnost zadevnega leta**, na eni strani presodilo, da **zadevno vedenje ni neločljivo povezano z običajnim opravljanjem dejavnosti letalskega prevoznika**. Na drugi strani **letalski prevoznik nad takim vedenjem načeloma nima nadzora**, prvič, ker gre za ravnanje potnika, čigar odzivov na zahteve posadke ni mogoče predvideti, in drugič, ker imajo vodja zrakoplova in posadka na zrakoplovu na voljo le omejena sredstva za obvladovanje takega vedenja.

Vendar je Sodišče natančneje določilo, da **ni mogoče šteti, da** zadevni dejanski letalski prevoznik dejansko nima nadzora nad zadevnim vedenjem, **ki se zato opredeli za „izredne razmere“, če se izkaže, da je prevoznik prispeval k nastanku vedenja ali če bi to vedenje lahko predvidel in sprejel ustrezne ukrepe takrat, ko bi to lahko storil brez znatnih posledic za potek zadevnega leta**, in sicer s tem, da bi upošteval predznake takega vedenja. Tako je lahko zlasti, če je letalski prevoznik vkrcal potnika, ki je imel težave pri vodenju že pred ali celo med vkrcanjem.

Na drugem mestu je Sodišče pojasnilo, da **se lahko letalski prevoznik** za to, da bi bil oproščen obveznosti plačila odškodnine potnikom v primeru velike zamude ali odpovedi leta, **sklicuje na „izredne razmere“, ki so vplivale na prejšnji let, ki ga je izvedel sam z istim zrakoplovom, če obstaja neposredna vzročna zveza med nastankom teh razmer, ki so vplivale na prejšnji let, in zamudo ali odpovedjo poznejšega leta**, kar mora nacionalno sodišče preučiti glede na dejanske elemente, ki jih ima na voljo, in zlasti ob upoštevanju načina uporabe zadevnega zrakoplova.

Na tretjem mestu je Sodišče presodilo, da **mora v primeru nastanka „izrednih razmer“ letalski prevoznik**, ki želi biti oproščen obveznosti plačila odškodnine potnikom, **uporabiti vsa sredstva, ki jih ima na voljo, za zagotovitev spremembe poti, ki je ustrezna, zadovoljiva in izvedena takoj, ko je mogoče, med katere spada iskanje drugih neposrednih ali posrednih letov, ki jih morda izvajajo drugi letalski prevozniki iz iste letalske zveze ali tudi ne in ki prispejo prej kot naslednji let zadevnega letalskega prevoznika**.

Zato **ni mogoče šteti, da je letalski prevoznik uporabil vsa sredstva, ki jih ima na voljo, s tem, da je zadevnemu potniku zgolj zagotovil spremembo poti do njegovega končnega namembnega kraja z naslednjim letom, ki ga izvaja sam in ki tja prispe dan po prvotno predvidenem dnevu, razen če ni nobenega razpoložljivega sedeža na drugem neposrednem ali posrednem letu, ki bi temu potniku omogočal, da v končni namembni kraj prispe prej kot z naslednjim letom zadevnega letalskega prevoznika, ali če bi izvedba take spremembe poti za tega letalskega prevoznika pomenila nevzdržno žrtev glede na zmogljivosti njegovega podjetja v upoštevnem trenutku**.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793